

Látjuk az erdőtől a fát

Energiatakarékosság, megújuló energia és hatékony erdőgazdálkodás

Energiahatékonyság és energiatfüggetlenség – két olyan fogalom, amellyel szinte mindennap találkozunk a médiában, de itthon sem elméletben, sem gyakorlatban nem igazán hallani róluk. Ezért is Hargita Megye Tanácsa fontosnak tartja e két fogalom köztudatba való beágyazását, hisz minden új, innovatív területen egyeztetésekre, jó gyakorlatok elsajátítására van szükség, hogy közép- és hosszú távon konkrét eredményeket is felmutathassunk.

A fenti célokért európai uniós pályázatot is lebonyolítottunk, a Robinwood Plust, hogy nemzetközi tapasztalatokat nyerjünk általa, és a lassan három éve befejezett projektnek utóélete is volt Hargita megyében. A hatékony erdőgazdálkodásról szóló projektnek az volt a fő célja, hogy növelje az erdők sokoldalú szerepét a gazdasági fejlődésben, a környezetvédelemben és az életminőség javításában a vidéki területeken, központi témája pedig a részvételen alapuló erdőgazdálkodás és erdészeti tervezés. A projekt keretében az országban első alkalommal írtak ki alprojekteket, aminek eredményeképpen öt Hargita megyei önkormányzat jutott 300 ezer euró támogatáshoz: Gyergyócsomafalva, Gyergyóremete, Madéfalva, Oroszhegy, Szentegyháza. Ezáltal született meg például a gyergyóremetei erdők monográfiája, *A csomafalvi erdő könyve* című kiadvány, a csomafalvi diákok franciaországi tapasztalatcseréje, a madéfalvi nyári faragótábor és kiállítás iskolás gyerekeknek, a Formarie és Destination Mountain alprojektek során szervezett tapasztalatcserék a fűtéshez használt faforgácsgyártás, valamint kalandparkok és turistaútvonalak tervezése és üzemeltetése terén.

A Robinwood Plus lehetőséget adott arra, hogy tanuljunk mások évtizedes tapasztalataiból. Jól jött ez a projekt, főleg a válság időszakában, összehozva az érdekelt szereplőket. A közbirtokosságokat igyekszünk segíteni abban, hogy hatékonyan használják fel forrásaikat, mert így kialakulhat egy olyan gazdasági körforgás, amely által a profit helyben maradhat. Elindítottuk a szerveződés folyamatát, ami azért fontos, mert a helyi fafeldolgozók csak így tudják felvenni a versenyt a multinacionális cégekkel. Ennek a folyamatnak hosszú távú hatása lesz.

Az interregionális együttműködés négy éve alatt létrejött konkrét eredmények: 13 vezetőtanácsi ülés és technikai találkozó, öt alprojekt kiírása és finanszírozása több mint 1,1 millió euró értékben, ebből Hargita megyei alprojektek finanszírozására 300 ezer euró jutott az összköltségvetésből, 10 nemzetközi és regionális konferencia hozzávetőlegesen 1300 résztvevővel (ebből kettőt Csíkszeredában szerveztünk), közel 40 erdőmenedzsmenttel kapcsolatos jó gyakorlat megismerése és transzferlehetőségek felkutatása.

Ugyanakkor a Robinwood Plus projektből ihletődve létrejött Hargita Megye Tanácsának Fenntartható Erdőgazdálkodás munkacsoportja, valamint a Fenntartható Erdőgazdálkodási Tanácsadói Testület. A cél, hogy erősítsük a megye fafeldolgozó vállalkozásait, azt az elvet valljuk, hogy a fa feldolgozva hagyja el a térséget áruként. Ennek érdekében alakítottuk meg a faipari tanácsadó testületet, faforumokon jártunk körbe a témát a faipari vállalkozókkal, erdészeti szakemberekkel, és a megyei tanácsnak szerepe volt emellett a csíki faipari klaszter megalakulásában is. Terveink között szerepelt egy egységes fapiac megteremtése a megyében, ez ügyben még akad tennivaló.

Faipari tanácsadó testület

Faipari vállalkozók, közbirtokosságok vezetői, erdészeti szakemberek és pedagógusok vettek részt 2013. október 15-én a csíkszeredai megyeházán, Hargita Megye Tanácsa felkérésére, a megyei faipari tanácsadó testület alakuló ülésén. A döntés-előkészítéshez szükség van egy szakmai tanácsadó testületre, mivel a megyei tanácsnak nincs közvetlen hatásköre erdőgazdálkodás és fafeldolgozás terén, ám kezdeményezésekkel, közvetítéssel, uniós projektek révén támogatni tudja az említett területek szereplőit.

Csíki faipari klaszter alakult

A szervezet alapító tagjai Hargita Megye Tanácsa, csíki vállalkozások, közbirtokosságok, a Csíki Vállalkozók Egyesülete, a csíkszeredai Sapientia egyetem, illetve a brassói Transilvania egyetem faipari mérnöki kara, továbbá a Központi Regionális Fejlesztési Ügynökség. A szervezet célja többek között innovációs projektek kezdeményezése, országos és nemzetközi vásárokon, kiállításokon és más eseményeken való részvétel, nemzetközi pályázatok lebonyolítása, a tagok közös marketingjének kidolgozása, más klaszterekkel való együttműködés, törvényjavaslatok kidolgozása, a jogszabályok ismertetése az érintettekkel.

Lobby európai szinten

A Robinwood Plus projekt partnerei a tapasztalatok, tanulságok összefoglalásaként javaslatokat fogalmaznak meg az Európai Bizottságnak az erdőgazdálkodás, fafeldolgozás, erdei turizmus, biodiverzitás, biomassa felhasználása és környezeti nevelés témakörében. Ezen javaslatok azt

célozták, hogy a fából helyi jövedelmet generáljanak. Ehhez tapasztalatcserékre, tudásra van szükség, arra, hogy a helyi faipar szereplői összedolgozzanak, az egyháztól a szakközépiskoláig.

A projekt nyomán az Európai Néppárt frakciójában, illetve az Európai Parlament illetékes testületeinél lobbizunk a helyi kis- és középvállalkozók érdekében, illetve annak ügyében, hogy a fafeldolgozásból ne a multinacionális cégek profitáljanak, hanem elsősorban a helyi emberek.

Helyi fából való építkezés

Hargita Megye Tanácsa kiemelten támogatja a helyi fából való építkezést, valamint a megye gazdasági stratégiájában kiemelt szerepet szán a faiparnak, ami a fa helyi feldolgozásának ösztönzése, az erdőtulajdonosok szövetségbe tömörítése, a bioenergia előállításának technikai és anyagi támogatása, utóbbin az adókedvezményeket is értve.

A megyei gazdaságfejlesztési program egyik kiemelt pontja az *Építsünk fából!* címet viseli, és a hagyományos falukép megőrzését, restaurálását szorgalmazza.

Ahhoz, hogy versenyképes székelyföldi faiparról beszélhessünk, létfontosságú a minőségi szakoktatás. Ezt Hargita Megye Tanácsa kiemelten fontosnak tartja, mert összefügg a fiatalok itthon maradásával, a munkahelyteremtéssel.

A fentiek tudatában Hargita Megye Tanácsa a Hargita Megyei Művészeti Népiskola közreműködésével elindította a nagy sikernek örvendő székelykapu-faragó képzést.

A Több, mint ács program abból a felismerésből született, hogy Székelyföldön egyre kevesebb a hagyományos épület, amely megjeleníti a térség sajátos hagyományait. Egyre kevesebben vannak olyan ácsok, kőművesek, akik ismerik a környezet adta építőanyagok (fa, kő, mész, nád, agyag, szalma stb.) tulajdonságait, és tudnak is bánni vele. Nagyon nagy a szakismerethiány a modern és a régi anyagok közös felhasználása terén, ezért el kellene sajátítani és továbbadni a még néhány idősebb mesterember tudását.

Mindez nem azt jelenti, hogy nem lehet sikertörténetekről beszélni, hiszen 2015 novemberében átadták Csíkdelnén azt az 1909-ben épült székely kaput, amelynek szeptemberben kezdték el a felújítását Hargita Megye Tanácsa és a Hargita Megyéért Egyesület segítségével, amelyek közösen pályáztak a Bethlen Gábor Alapkezelő Nonprofit Zrt.-nél (BGA). A BGA és a magyarországi nemzetpolitikai államtitkárság hathatós támogatásával idén újabb hatmillió forint áll a megye rendelkezésére helyi székely kapuk felújítására. 2014-ben öt neves székely kaput újítottak fel, ennek folytatásaként újabb kilenc megmentésére van lehetőség a jövő generáció számára.

A delnei kapun kívül Csík térségében Szentkirályon egy kapu, Menaságon kettő, Szentgyörgyön egy és Madarason szintén egy kapu újul meg, továbbá Udvarhely térségében Zetelakán, Székelylengyelfalván és Székelyszentléleken egy-egy kaput restaurálnak a pályázati pénzből, amelyek felbecsülhetetlen nemzeti kincsnek számítanak.

A fafeldolgozás ösztönzése program célja a fatermékek magasabb fokú feldolgozásához nélkülözhetetlen tudás és technológiai háttér megteremtése.

Határozott fellépés a Holzindustrie Schweighofer ellen

Határozottan fellépett a Holzindustrie Schweighofer osztrák fakitermelő vállalat rétyi „megagattere” ellen a mintegy 150 térségbeli vállalkozást tömörítő gyergyói ARBOR Vállalkozók Szövetsége 2013 tavaszán. A több mint tíz éve éppen az ilyen veszélyek ellen tömörülve létrejött szövetség küldöttsége Bukarestben, a román illetékes szaktárcával és az RMDSZ parlamenti képviselével, illetve országos vezetőségével egyeztetett. A tiltakozás erejét növelte Hargita Megye Tanácsa szakembercsoportjának akcióterve is – a szervezet és a megyei tanács ugyanis évek óta küzd a székelyföldi erőkitermelés hazai, józan, szakszerű és felelős ellenőrzéséért.

Az ARBOR tiltakozó lépései időrendben: az osztrák beruházásról 2013 nagypéntekén kapták a hírt, felkeresték Kovászna Megye Tanácsa vezetőségét, visszaútjukon Csíkszeredában jómagam és szakember kollégáim vártuk, és az itt közösen feltártakra alapozva háromhavi lefutású akciótervet dolgoztunk ki az osztrák beruházó és hasonló veszélyek strukturált megfékezésére, a helyi vállalkozókat szakmaiakban oktató és megerősítő, valamint Székelyföld jövője stratégiában kiemelt környezetvédelmi szempontok védelméért.

Hargita Megye Tanácsa és az ARBOR egyébiránt évek óta szoros együttműködésben dolgozik a fenti elvek cselekvési tervbe való átültetésén, 2013 márciusában Limoges-ban közösen képviseltük a megyei tanács erdőgazdálkodási javaslatát, hogy az bekerüljön az Európai Bizottságnak előterjesztendő jelentésbe.